

Justitsministeriet

jm@jm.dk

København den 12. februar 2024

Høringssvar: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af tjenestemandsløven (Ændring af rigsadvokatens ansættelsesvilkår)

Til brug for den videre lovbehandling fremsendes hermed høringssvar fra Transparency International Danmark. Grundlæggende kan vi støtte forslaget og noterer i den forbindelse med stor tilfredshed, at justitsministeriet i sin argumentation henviser til anbefalinger fra Europarådet (CCPE). Vi bemærker samtidig, at forslaget bør give anledning til nogle bredere overvejelser om anklagemyndighedens uafhængighed, samt konkret overvejelser om karenperiode i forhold til visse stillinger. Vores opbakning til forslaget kan således ikke tages til indtægt for, at der dermed er konkluderet på de helt relevante spørgsmål, der kan rejses om embedets uafhængighed af det politiske niveau.

Om Rigsadvokaten

Efter retsplejeloven er justitsministeren den øverste anklagemyndighed i Danmark. Justitsministeriet har ressortansvaret ikke alene i forhold til lovgivning, men principielt også i forhold til det indholdsmæssige og ressourcemæssige. Anklagemyndigheden vil som en del af den udøvende magt ikke kunne agere helt uden et politisk ansvar - indholdsmæssigt eller ressourcemæssigt. Det ville i givet fald kræve, at Rigsadvokaten skulle have en anden relation til Folketingets retsudvalg.

Det sagt, giver det anledning til overvejelser om, hvorvidt relationerne er de rigtige, herunder om der er en tilstrækkelig gennemsigtighed i de relationer, der er mellem departementet og Rigsadvokaten og dermed anklagemyndigheden.

Anklagemyndigheden er en del af strafferetskæden. Fra politi, anklagemyndighed, domstole og kriminalforsorgen er der nogle indbyrdes afhængigheder, hvor manglende ressourcer i ét led kan føre til urimeligt lange sagsbehandlingstider.

Der har fra regeringen været overvejelser om, hvorvidt justitsministerens særlige påtalekompetence i straffelovens kapitel 12 skulle overføres til Rigsadvokaten. Det vil vi gerne udtrykke store betænkeligheder ved. Retorisk kunne man spørge, om man kan forestille sig, at Rigsadvokaten træffer en afgørelse om en tiltale, der kan have udenrigspolitiske konsekvenser, uden under hånden at konsultere departementet. Det har formodningen imod sig. Så foretrækker vi så langt hellere, at lovgivningen afspejler realiteten.

(1/2)

Det konkrete forslag

I forhold til det konkrete forslag bemærker vi, at stillingen som rigsadvokat med forslaget ikke anses for at være en slutstilling. En begrænset ansættelsesperiode indebærer således naturligt, at en rigsadvokat i mange tilfælde vil skulle videre til en anden ansættelse. Samtidig er der kun et begrænset antal stillinger, som det vil være naturligt for en rigsadvokat at søge videre til.

Det rejser spørgsmålet, om der er behov for en regulering af en rigsadvokats efterfølgende ansættelse.

Det kan f.eks. overvejes, om der skal indføres en karenperiode på op til 1 år for visse stillinger, eksempelvis uden for offentlig tjeneste eller visse højtplacerede stillinger inden for justitsministeriets ansættelsesområde, hvis man ser bort fra eksempelvis Domstolene. Det vil virke forkert, hvis Rigsadvokaten direkte kunne gå fra sin stilling til et advokatfirma eller en stor privat koncern, der kan have verserende straffesager eller være under efterforskning i sager, der varer over flere år.

Med venlig hilsen

Jesper Olsen
Formand

